

عمندهای از آثار او را دربرمی‌گیرد و از معدود نویسندهای مکریکی است که نوشته‌هایش فضایی واقعی و تصویری به‌روز از سرزمینش را برای مخاطب ترسیم می‌کند.

از دیگر آثار این نویسنده‌ی چیره‌دست که به زبان‌های انگلیسی و فرانسوی نیز تسلط داشت می‌توان به مرگ آرتیمیو کروز، پوست‌اندختن، خویشاوندان دور، آنورا، آسوده‌خاطر، سرهیدا، خودم با دیگران، آب سوخته و بیگانه‌ی قدیمی اشاره کرد که این آخری مبنای فیلمی پرستاره در سینمای غرب بود.

□ □ □

اگر داویلا^۱ و اریارتہ^۲ در دسترس بودند، تو را به دردرس نمی‌انداختم، نوارو^۳ نمی‌خواهم بگویم آنها زیردست تو هستند - بهنظرم بهتر باشد بگوییم پایین‌تر از تو هستند - اما از طرفی هم نمی‌توانم فراموش کنم که تو شریک اصلی هستی، یعنی ارشد هم‌ردیف‌های خود، بنابراین توی این شرکت مقام بالاتری داری. من این کار را به تو می‌سپارم چون، در درجه‌ی اول، از دید من موضوعی، است که در نهایت فوریت پاید انحصار شود...»

چند هفته بعد، وقتی آن ماجراهی وحشتناک پایان گرفته بود، یادم آمد که در ابتدای کار، من غیبت داویلا و اریارتہ را به حساب خوش‌شانسی گذاشته بودم. داویلا برای گذراندن ماه عسلش به اروپا رفتہ و اریارتہ گرفتار یک منع قضایی بود. اما من، من نه قرار بود راهی سفر عروس و دامادی بشوم و نه در شرایط عادی چنین کاری را قبول

2 Uriarte

3 Navarro

خواهد داشت.^۱ او کاملاً می‌دانست که قدرت سیاسی نایاب‌دار است، اما صاحبمنصبان این را نمی‌دانستند. آنها به خود می‌باليind که به مدت شش سال وزیر خواهند بود، دوره‌ای که پس از آن تا آخر عمرشان فراموش می‌شند؛ اما نکته‌ی قابل تحسین درباره‌ی دون^۲ الی زوریناگای^۳ سرشناس این بود که او به مدت شصت سال توانسته بود خود را از یک اداره‌ی دولتی به اداره‌ای دیگر سُر دهد و از عواقب احتمالی قسر در برود. ترفند او کمابیش ساده بود. در سرتاسر مسیر حرفه‌ای اش، او هرگز با سیاستمداران درنمی‌افتداد، زیرا هیچ وقت نمی‌گذاشت آنها حتی برای یک لحظه متوجهی این امر اجتناب‌ناپذیر شوند که جایگاه سیاسی برجسته‌شان دستخوش آینده‌ای رو به افول و بی‌اهمیت خواهد بود. معدود افرادی می‌توانستند در پس لبخند طعنه‌آمیز الی زوریناگا احترام سطحی و تمجیدهای پوج او را دریابند.

اما درباره‌ی طرز برخورد او با من، بلافاصله پذیرفتم که اگر او لازم نمی‌بیند مهر و صمیمیت خاصی بروز دهد، دلیلش این است که هرگز نسبت به کسی یا چیزی علاقه‌ی طولانی و پایداری نشان نمی‌دهد. این یعنی رفتار او در محیط کار حرفه‌ای بود: صادقانه و مؤثر. فقط با حدس و گمان می‌شد پی برد که آن صداقت واقعی و آن اثربخشی صرفاً نوعی خودکامگی است یا نه، و آیا هر دو این ویژگی‌ها درهم می‌آمیزند تا نقابی را شکل دهند که برای بقا در باتلاق فساد سیاسی و قضایی لازم است یا خیر. اگر زوریناگا به عنوان یک حقوقدان هرگز با صاحبمنصبان دولتی مجادله نمی‌کرد، احتمالاً دلیلش این بود که اصلاً از آنها خوشن

۱. در اکثر کشورهای امریکای مرکزی و جنوبی دوره‌ی ریاست جمهوری (و قاعده‌ی وزارت) شش ساله است. (متترجم)

۲. عنوان احترام‌آمیز برای مردان اسپانیایی‌زبان. (م)

3. Eloy Zurinaga

می‌کردم، که مناسب و کلای تازه‌فارغ‌التحصیل شده بود و رییس‌مان قبل از من آن را به همکار خستگی‌ناپذیرمان اریارته محول کرده بود. با این حال، به تصمیم کارفرمای پابه‌سن گذاشته‌ام احترام گذاشتم و اعتماد صمیمانه و ارزشمند او را قدر دانستم. او همواره مردی قاطع بود که تصمیماتش نهایی و برگشت‌ناپذیر می‌نمود. عادت نداشت با کسی صلاح و مشورت کند. اگرچه آن قدر با تدبیر بود که با دقت به نظرات همکارانش گوش دهد، اما در پاسخ دستوراتش را اعلام می‌کرد. با این حال و به رغم آنچه همین حالا گفتم، من چطور می‌توانستم شرایط عجیب و غریبی را که او با استفاده از آن ثروتش را به دست آورده بود، نادیده بگیرم؟ وجهه‌ی اجتماعی او به عنوان مردی ثروتمند آن قدر نوپا بود که هنوز بشود او را «تازه پولدار» قلمداد کرد، اما حتی آن ثروت تازه به دست آمده هم، به مدد وقار و ملاحظه‌ی صاحبش، طوری به نظر می‌رسید که انگار مثل خود او هشتادونه سال قدمت دارد و به تاریخ پیش‌تر مدفون شده‌ی یک قرن گره خورده است. مال و منال او بیش از هر چیز حاصل چرب‌زبانی‌ها (یا انعطاف‌پذیری اخلاقی) بود که او با بهره‌گیری از آن، در طول سال‌های متتمادی حضورش در مکزیک به ادارات دولتی متعدد خدمت‌رسانی کرده بود (و جایگاه خود را بالا برده بود). در توصیف او همین بس که بگوییم او "مردی بانفوذ" بود.

باید اذعان کنم که هرگز ندیدم رییس‌ام در برخورد با کسی رفتاری حاکی از اطاعت و فرمانبرداری بروز دهد. فقط می‌توانستم سر فرود آوردن‌های اجتناب‌ناپذیری را حدس بزنم که نگاه مغدور و ستون فقرات پیش‌تر خمشده‌ی او - در طول خط سیر حرفه‌ای اش - متحمل پذیرش آن در مقابل سیاستمدارانی می‌شده که بهزحمت می‌شد گفت عمر کاری‌شان محدوده‌ای فراتر از دوره‌ی شش‌ساله‌ی حضور یک رییس‌جمهور